

Protokół Nr XLIV/18

z XLIV - uroczysta sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego

w dniu 14 maja 2018 r.

rozpoczęcie sesji godz. 11.00

zakończenie sesji 12.30

W dniu 14 maja 2018 r. przed siedzibą Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu odbyła się XLIV uroczysta sesja Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego V kadencji połączona z Forum Samorządowym z okazji inauguracji regionalnych obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę, którą otworzył przewodniczący sejmiku Ryszard Bober.

Przewodniczący sejmiku po stwierdzeniu quorum (obecnych 22 radnych) powitał przybyłych gości: marszałka województwa wraz z zarządem, ks. biskupa Wiesława Śmigła Ordynariusz Diecezji Toruńskiej, ks. Biskupa Seniora Andrzeja Suskiego Obywatel Honorowy Województwa, przedstawiciela ks. biskupa Wiesława Meringa – ks. Michała Krygiera dyrektora Wydziału Duszpasterstwa, ks. mitrata płk Mikołaja Hajduczenia dziekana Kujawsko-Pomorskiej Diecezji Łódzko-Poznańskiej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego; parlamentarzystów naszego regionu: senatora Andrzeja Kobiaka, posłów: Annę Sobecką, Jana Krzysztofa Ardanowskiego, Eugeniusza Kłopotka, Antoniego Mężydło, Arkadiusza Myrchę, Tomasza Lenza, Zbigniewa Sosnowskiego, Łukasza Zbonikowskiego; wicewojewodę kujawsko-pomorskiego Józefa Ramlaua; prezydenta Torunia Michała Zaleskiego, prezydenta Grudziądza Roberta Malinowskiego, przewodniczącego Konwentu Starostów Województwa Kujawsko-Pomorskiego Franciszka Koszowskiego oraz starostów i przewodniczących rad powiatów, przewodniczącego Konwentu Burmistrzów Województwa Kujawsko-Pomorskiego Stanisława Gliszczyńskiego oraz burmistrzów i przewodniczących rad miejskich, przewodniczącego Konwentu Wójtów Województwa Kujawsko-Pomorskiego Jacka Brygmana oraz wójtów i przewodniczących rad gmin, radnych województwa minionych kadencji – członków Stowarzyszenia Radnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego; szefa Zarządu Wojsk Rakietowych płk dypl. Zenona Wiśniewskiego, przedstawiciela Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych płk. Mirosława Iwickiego, szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Bydgoszczy płk. Tomasza Dominikowskiego, komendanta Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu płk. Dariusza Adamczyka, dowódcę 12. Wojskowego Oddziału Gospodarczego w Toruniu płk. Mirosława Sowińskiego, zastępcę dowódcy 56. Bazy Lotniczej w Inowrocławiu płk Zbigniewa Miturę, prezes Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP dh. Zdzisława Dąbrowskiego, z-cę Komendanta

Wojewódzkiego Policji insp. Marcina Woźniaka, z-ca Komendanta Wojewódzkiego PSP st. bryg. Sławomira Herbowskiego, prezesa Stowarzyszenia Polskich Artylerzystów Romana Kłosińskiego, komendanta Miejskiego Policji mł. insp. Macieja Lewandowskiego, komendant Straży Pożarnej st. bryg. Kazimierza Stafieja; rektora Uniwersytet Kazimierza Wielkiego prof. dr hab. Jacka Woźnego, rektora Akademii Muzycznej w Bydgoszczy prof. Jerzego Kaszubę, prorektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej dr. Roberta Musiałkiewicza, zastępcę kanclerza ds. administracyjnych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika dr. Tomasza Jędrzejewskiego, rektora Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej prof. nadz. dr. Helenę Czakowską, rektora Wyższej Szkoły Gospodarki dr. inż. Wiesława Olszewskiego, prezydenta Wyższej Szkoły Gospodarki, Konsula Honorowego Ukrainy w Bydgoszczy doc. Krzysztofa Sikorę; radcę Ministra Ambasady Republiki Angoli w RP Domingos da Silva; kombatanów, osoby represjonowane reprezentujące związki i stowarzyszenia z całego województwa kujawsko-pomorskiego; prezesów spółek kapitałowych z udziałem województwa i dyrektorów wojewódzkich jednostek organizacyjnych; harcerzy w tym komendanta Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej ZHP hm. Jerzego Gębarę i przewodniczącą Zarządu Okręgu Kujawsko-Pomorskiego ZHR hm. Kingę Zielińską; uczniów szkół średnich z terenu województwa kujawsko-pomorskiego; media i wszystkich biorących udział w uroczystej sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Następnie powiedział: „Wspaniała Orkiestra Wojskowa, swingujący kwartet wykonujący piosenki 20-lecia międzywojennego, uroczysty wjazd Ignacego Jana Paderewskiego i samego Józefa Piłsudskiego wprowadziły nas dziś w atmosferę sprzed stu lat, kiedy to marzenie Polaków o wolności ziściło się po stu dwudziestu trzech latach zaborczego jarzma.

Dziś w ten wyjątkowy sposób pragniemy poczuć chociaż namiastkę tej radości, która owładnęła serca naszych rodaków sto lat temu. Dlatego dzisiejsza sesja sejmiku poświęcona obchodom 100-lecia Niepodległej będzie wydarzeniem ze wszech miar uroczystym i podniosłym, ale również radosnym. Mam nadzieję, że przypomniany dziś entuzjazm naszych przodków skłoni do refleksji czym dla nas jest miłość do ojczyzny i pobudzi nas, aby być dumnym z tego, że jesteśmy Polakami. Naszym obowiązkiem jest troska o dziedzictwo narodowe, bowiem nasza historia – choć niełatwa – wymaga zapamiętania.

Mimo iż w czasie zaborów nieudane i często krwawo tłumione powstania narodowe mogły powodować opinię, że Polacy są tylko marzycielami, którzy przystąpieni ideami o wolności nie potrafili się dostosować do nowych warunków, w jakich przyszło im żyć, Polacy swoich marzeń nigdy nie porzucili. Z niespotykaną ofiarnością i gorliwością przekazywano nowym pokoleniom młodych Polaków przywiązanie do języka i kultury narodowej by w końcu móc urzeczywistnić marzenia o wolnej Polsce.

Ponad 100-letnia droga Polski do odzyskania niepodległości była długa i wyboista, obarczona wieloma zrywami, które mimo iż przejawiały wyraz patriotyzmu i determinacji pochłonęły życie wielu męźnych Polaków. Nowe nadzieje i realne szanse na odzyskanie wolności przyniósł Polakom dopiero wybuch I wojny światowej. Już od pierwszych jej dni po raz kolejny rodacy pokazali swoje męstwo, chwytając za broń i demonstrując światu swoje prawo do posiadania własnego państwa.

Dziękujemy dziś tym rodakom, którzy mimo krwawej ofiary nie porzucili marzeń, a my możemy się cieszyć suwerennym i wolnym państwem. Niech wyrazem hołdu dla naszych przodków i szacunku dla ich poświęcenia, będzie wspólne podpisanie deklaracji w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, która przyjęta została stanowiskiem sejmiku województwa kujawsko-pomorskiego na sesji 23 kwietnia. Zapraszam zatem do kolejnych części dzisiejszej uroczystości”.

Wystąpienie okolicznościowe marszałka **Piotra Całbeckiego**: „Wszyscy Mieszkańcy Województwa Kujawsko-Pomorskiego! Szanowny Panie Przewodniczący, Panie i Panowie Radni Województwa, wszyscy uczestnicy Wojewódzkiego Forum Samorządowego: Prezydenci, Burmistrzowie, Wójtowie, Przewodniczący Rad Gminnych i Powiatowych, Eksceleńco Księżę Biskupie, Ordynariuszu Diecezji Toruńskiej, Ks. Biskupie Andrzej – Honorowy Obywatelu naszego Województwa, Panie i Panowie Senatorowie i Posłowie, Drodzy Kombatanci i Zasłużeni dla naszej Wolności, Droga Młodzieży, przedstawiciele służb mundurowych i innych organizacji i instytucji z naszego regionu, wszyscy, tak licznie zgromadzeni uczestnicy dzisiejszego spotkania! Wszystkim Państwu dziękuję za tę obecność. Szczególną, kiedy obrady sejmiku, jako reprezentacji 2 milionów mieszkańców naszego województwa i władz samorządowych innych szczebli spotykają się wśród tych, których reprezentujemy. Ale jest też w istocie szczególna ku temu okoliczność. Podkreślamy tym spotkaniem, że sprawy wolności naszej Ojczyzny są dla nas najważniejsze i gdzie bije jej źródło! Jubileusz 100. rocznicy odzyskania niepodległości jest ważny dla wszystkich Polaków, również na Pomorzu i Kujawach. Wspólnota mieszkańców naszego województwa jest bowiem scalona wspólną tożsamością i miłością do Ojczyzny, której wszyscy, każdego dnia, służymy. Służymy na różne sposoby, wykonując swe codzienne obowiązki, solidarnie dzieląc się wzajemną odpowiedzialnością i troską. Przez pryzmat wolnego państwa patrzymy również w przyszłość, troszcząc się, aby to, co ocalili nasi Ojcowie, przekazać jako najwyższe dobro wspólne kolejnym pokoleniom. Co musieli czuć nasi przodkowie, kiedy po 123, a w zasadzie po 140 latach zaborów, ofiar, walki zbrojnej, pracy i modlitw odzyskaliśmy własne, niepodległe Państwo? Kiedy wreszcie nadszedł ten upragniony rok ów? Pewnie radość, entuzjazm, zapał i wielkie, liczne plany, marzenia. Pewnie nie przypuszczali, że potrwać tak krótko. Że ten dar wolności będzie tak trudny. Przez kolejne lata musieli znów

udowodniać, jak wielką cenę gotowi są za nią zapłacić. Hekatomba II wojny światowej i jej następstwa: zdrada sprzymierzonych. Przeszliśmy przez lata dominacji sowieckiej i liczne próby duchowej i materialnej eksterminacji fundamentów naszych aspiracji do bycia wolnym państwem. (Upamiętniona w obecnym tu pomniku postać Władysława Raczkiewicza nader wyraźnie obrazuje nam dramat tamtych czasów.) Jak dla niego, tak dla całego Narodu koniec II wojny to przecież początek nowej tułaczki, cudem ostatecznie wiodącej jako droga do pełnej niepodległości. Przeszliśmy tę drogę i jesteśmy pokoleniem przełomu. Od niespełna 30 lat możemy budować zgodnie z naszą wolą swój dom. Od 25 lat na toruńskich Wrzosach i na terenie całego naszego państwa nie stacjonują już jednostki armii radzieckiej, jesteśmy członkiem NATO i Unii Europejskiej. Tę drogę przeszliśmy dzięki naszej wewnętrznej sile, przywództwu Jana Pawła II, wsparciu obywateli całego ówczesnego wolnego świata. Trzy tygodnie temu gościliśmy podczas posiedzenia sejmiku rówieśników Niepodległej. Aby w pełni zrozumieć źródło naszej niepodległości nie wystarczy znać jedynie historię pisaną przez jej badaczy. Bowiem wykuwali ją nie tylko ludzie wielkiego czynu, ale przede wszystkim, swą codzienną pracą i sercem, miliony zwykłych ludzi. Dziś, ściskając ich spracowane ręce, możemy w pełni zrozumieć, jaką jest pełna wersja historii naszej niepodległości. Bowiem jak kartki kalendarza, każdy dzień ich życia to dzień radości, nadziei, trudu, obaw o dobro ich rodzin, sąsiadów, bliskich. Takie dni przeżywał cały nasz naród – tworząc historię Polski. Dlatego stając dziś przed Państwem, ośmielam się prosić, aby z naszą deklaracją podejmowaną z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości udać się do wszystkich mieszkańców naszego województwa i powiedzieć im, że to oni i ich rodziny pisały historię naszej Ojczyzny. I że to oni nadal będą to dzieło kontynuować. Dziś, podczas tej uroczystości, po naszych stulatkach, którzy pierwsi złożyli swe podpisy, rozpoczynamy zbieranie podpisów pod naszą wojewódzką deklaracją wśród wszystkich mieszkańców. Dlatego proszę tu obecnych, aby dając przykład włączyli się w tę akcję, bowiem nie wszyscy mogą przyjechać do Torunia; dajmy jednak wszystkim naszym mieszkańcom szansę przyłączenia się do radości wspólnego świętowania. Zebrane podpisy zostaną wkomponowane w pamiątkową instalację, dzieło artystyczne, które wyeksponujemy po wsze czasy w naszym Urzędzie Marszałkowskim. Będzie to trwały, materialny ślad naszego wielkiego jubileuszu”.

W programie sesji znalazły się także ceremonia podniesienia flagi, inscenizacja wizyty w regionie marszałka Józefa Piłsudskiego (w tej roli Mieczysław Struski) oraz Ignacego Jana Paderewskiego (w tej roli pianista Michał Szymanowski), a także recytacja fragmentów „Pana Tadeusza” językiem Polaków z Wileńszczyzny w wykonaniu aktorów z Teatru Polskiego w Wilnie - Gabrieli Slotwskiej, Renaty Simanel i Jurija Simanela. Wydarzenie w klimacie lat 20-tych odbyło się w oprawie muzyki fortepianowej, wystąpiły też trio muzyczne z wokalistą Damianem Wilną oraz Orkiestra Wojskowa z Torunia.

Podczas uroczystości rozpoczęto akcję zbierania podpisów pod deklaracją Mieszkańców Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości (treść deklaracji zał. nr) przyjętą przez Sejmik Województwa stanowiskiem w dniu 23 kwietnia br.

Jako pierwszy deklarację podpisali przedstawiciele środowisk i grup społecznych:

- Michał Zaleski – Prezydent Miasta Torunia,
- Robert Malinowski – Prezydent Grudziądza,
- Jacek Brygman – Przewodniczący Konwentu Wójtów Województwa K-P,
- Stanisław Gliszczyński – Przewodniczący Konwentu Burmistrzów Województwa K-P,
- Franciszek Koszowski – Przewodniczący Konwentu Powiatów Województwa K-P,
- Alicja Tarkowska – sołtys miejscowości Zawady,
- Julia Wysocka – uczennica IV klasy technikum Zespołu Szkół nr 3 w Rypinie, stypendystka projektu „Prymusi Zawodu Kujaw i Pomorza”,
- Krzysztof Lisicki – student I roku astronomii UMK, wychowanek astrobazy w Radziejowie,
- Jakub Gręda – 7-letni wicemistrz przedszkolaków Województwa Kujawsko-Pomorskiego w szachach,
- kapitan Agnieszka Śmiechowska – oficer prasowy Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia Toruń,
- st. sekcynjny Radosław Bachor – Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Nr 3 w Toruniu,
- sierż. Maciej Stosik – Oddział Prewencji Policji w Bydgoszczy,
- dh Jarosław Tarczykowski – OSP w Łubiance,
- Ewa Zbelicka – sekretarz Wojewódzkiej Rady Senioralnej,
- Anna Leszczyńska – Przewodnicząca Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa K-P,
- ks. Grzegorz Bohdan – dyr. Centrum Caritas w Brodnicy,
- Zofia Kozłowska – ze wsi Januszkowo, Przewodnicząca Regionalnego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Bydgoszczy.

Przewodniczący sejmiku zakończył obrady XLIV uroczystej sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego V kadencji.

Protokołowała:

Anna Sobierajska